

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Broj: 343-25/15-1
Datum: 1. april 2019. godine

**PROGRAM VAKCINACIJE GOVEDA I OVACA PROTIV BOLESTI PLAVOG
JEZIKA U CRNOJ GORI U 2019**

Na osnovu član 48 stav 2 Zakona o veterinarstvu („Službeni list CG“, br. 30/12, 48/15, 56/16 i 43/18) i člana 10 stav 1 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zarane bolesti plavog jezika („Sl.list CG“ broj 3/2015), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je donijelo

PROGRAM VAKCINACIJE GOVEDA I OVACA PROTIV BOLESTI PLAVOG JEZIKA U CRNOJ GORI U 2019. GODINI

Radi sprječavanja pojave bolesti plavog jezika vrši se vakcinacija goveda i ovaca u cilju stalnog održavanja aktivnog imuniteta protiv virusa bolesti plavog jezika kod vakcinisanih goveda i ovaca odnosno stvaranja imuniteta protiv ove bolesti kod nevakcinisanih goveda i ovaca kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave bolesti plavog jezika u skladu sa Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja u 2019. godinu („Službeni list Crne Gore“, broj 10/19) i ovim programom.

1. Obezbjedjivanje vakcine

Potrebna količina doza vakcina za sprovođenje vakcinacije goveda/ovaca se obezbijedjuje iz budžetskih sredstava putem nabavke od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava), u skladu sa Planom preventivnih mjera za suzbijanje bolesti kvrgave kože, bolesti plavog jezika i drugih potencijalnih opasnih zaraznih bolesti u 2019. godini.

Sredstva za sprovođenje vakcinacije goveda/ovaca kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave bolesti plavog jezika takođe se obezbijeduju iz budžetskih sredstava.

2. Vakcinacija

2.1. Vakcinacija goveda

Sprovede se vakcinacija svih goveda na cijeloj teritoriji Crne Gore, bez obzira na pol, gestativno ili produktivno stanje u skladu sa Uputstvom proizvođača za upotrebu vakcine (*Bluevac – 4G, vakcina koja sadrži inaktivisani virus bolesti plavog jezika, serotip 4, soj BTV-4/SPA-1/2004, suspenzija za injekciju za ovce i goveda, proizvođač CZ Veterinaria S.A., Španija*).

Vakcinacija se mora sprovesti u skladu sa uputstvom proizvođača, na način da:

- a) sve životinje koje su vakcinisane u 2019. godini, moraju u 2019. godini biti vakcinisane jedan put – revakcinacija prije isteka perioda imuniteta;
- b) goveda koja se vakcinišu prvi put (do sada nijesu vakcinisana), moraju biti dvokratno vakcinisana, pri čemu revakcinacija mora biti sprovedeno u roku datom u uputstvu proizvođača.

Troškovi sprovođenja mjera iz ove tačke plaćaju se iz budžetskih sredstava, u skladu sa načinom plaćanja opisanim u Programu obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja u 2019. godini (u daljem tekstu: Programu mjera).

Vakcinacija će započeti 3. aprila 2019. godine.

2.2. Vakcinacija ovaca

Sprovede se jednokratna vakcinacija svih ovaca na cijeloj teritoriji Crne Gore, bez obzira na pol, gestativno ili produktivno stanje u skladu sa uputstvom proizvođača za upotrebu vakcine (*Bluevac – 4G, vakcina koja sadrži inaktivisani virus bolesti plavog jezika, serotip 4, soj BTV-4/SPA-1/2004, suspenzija za injekciju za ovce i goveda, proizvođač CZ Veterinaria S.A., Španija*).

Vakcinacija će započeti 2.04.2019. godine

3. Opšte i posebne restriktivne mjere

Kretanje vakcinisanih goveda i ovaca vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zarane bolesti plavog jezika („Sl.list CG“ broj 3/2015).

4. Procedura vakcinacije i bezbjednosni zahtjevi

Vakcinaciju vrše veterinarske ambulante kojima su ustupljeni javni poslovi sprovođenja mjera iz programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

Vakcinaciju mogu sprovoditi i druge veterinarske ambulante upisane u registar veterinarskih organizacija, koje odredi Uprava i na osnovu pisanog zahtjeva veterinarske ambulante iz stava 1 ove tačke koji mora da sadrži obrazložene razloge za dodatno angažovanje drugih veterinarskih ambulanti na tom epizootiološkom području.

Uprava može odrediti drugu veterinarsku ambulantu uzimajući u obzir ukupan broj životinja koje se vakcinišu na epizootiološkom području, broj veterinarskog osoblja zaposlenog u veterinarskoj ambulanti iz stava 1 ove tačke, rok za sprovođenje vakcinacije i veličinu epizootiološkog područja.

Vakcinaciju mogu vršiti i druge veterinarske ambulante upisane u registar veterinarskih organizacija, koje odredi Uprava, uzimajući u obzir ukupan broj životinja koje se vakcinišu na epizootiološkom području, broj veterinarskog osoblja zaposlenog u veterinarskoj/im ambulanti/ma, rok za sprovođenje vakcinacije i veličinu epizootiološkog područja.

Vakcina se skladištiti u magacinu veletrgovine dobavljača „Veletex“ u Podgorici, a distribucija veterinarskim ambulantama vrši se u skladu sa planom raspodjele vakcina Uprave.

Prije početka sprovođenja kampanje vakcinacije, veterinarske ambulante treba da pripreme plan vakcinacije, koji se dostavlja Upravi i nadležnom veterinarskom inspektoratu. Prilikom pripreme plana uzimaju se u obzir datumi prošlogodišnje vakcinacije (revakcinacija prije isteka imuniteta), zatim djelovi epizootiološkog područja na kojima je bila potvrđena bolest plavog jezika u 2016. i 2017. godini, kao i gazdinstva sa većim brojem životinja (preko 10 goveda ili 100 ovaca).

Prilikom sprovođenja vakcinacije, potrebno je sprovesti sve neophodne mjere kako bi se spriječilo širenje bolesti plavi jezik, kao i dobra distributivna praksa veterinarskih lijekova tokom prevoza, skladištenja i upotrebe vakcina. Veterinarske ambulante dužne su da poštuju savjete za ispravnu primjenu i posebne mjere pri čuvanju i upotrebi (procedure za očuvanje hladnog lanca, i dr.), prema uputstvu proizvođača vakcina. Za tu svrhu koristiti se odgovarajuća oprema.

Veterinarske ambulante su dužne da vode evidenciju o upotrijebljenim i preostalim količinama vakcina. Veterinarske ambulante su dužne da nakon završetka vakcinacije, Upravi dostave izvještaj o broju vakcinisanih goveda/ovaca, utrošenim i količinama vakcina na zalihama (serijski broj, količina i rok upotrebe).

Broj upotrijebljenih doza treba da bude jednak broju vakcinisanih životinja, uz odgovarajući rastur vakcine (do 5%).

Prilikom prevoza, skladištenja i upotrebe vakcina tokom rada na terenu veterinarsko osoblje je dužno da poštuje zahtjeve u pogledu hladnog lanca odnosno posebnog temperaturnog

Veterinarske ambulante koje ne ispoštuju praksu hladnog lanca odnosno posebnog temperaturnog režima, biće izuzete iz daljeg vršenja vakcinacije, uz preduzimanje i drugih mjera, u skladu sa zakonom.

Prilikom sprovođenja vakcinacije obavezno je pridržavati se principa asepse i antiseptike (korišćenje jednog šprica za svako gazdinstvo, kao i jedne igle za svaku životinju koja će biti vakcinisana, korišćenje zaštitne odjeće) odnosno svih mjera pšredostrožnosti kako bi se spriječilo eventualno prenošenje virusa, kontaminacija ili jatrogeno širenje virusa.

Vakcinišu se samo zdrave životinje, a u slučaju sumnje na promijenjeno zdravstveno stanje životinje, potrebno je prije vakcinacije izvršiti klinički pregled životinje i nakon toga donijeti odluku o vakcinaciji.

Nakon izvršene vakcinacije na gazdinstvu, bočice i korišćen potrošni materijal treba bezbjedno odložiti, nikako ne ostavljati na gazdinstvu ili nekontrolisano odlagati.

Veterinarske ambulante dužne su da, za svako pojedinačno gazdinstvo, vode evidenciju o vakcinaciji, sa brojevima ušnih markica goveda i ovaca koja su vakcinisana.

Veterinarske ambulante dužne su da, nakon izvršene vakcinacije goveda vlasniku, odnosno držaocu životinja, izdaju potvrdu na obrascu datom u Prilogu 2 Programa mjera u koju se obavezno unosi i registarski broj gazdinstva (RBG), a nakon izvršene vakcinacije ovaca Potvrdu o vakcinaciji, koju preuzimaju zajedno sa vakcinama, u veledrogeriji „Veletex“.

Veterinarski inspektor vrši nadzor nad sprovođenjem vakcinacije, što podrazumijeva kontrolu skladištenja vakcina, plana vakcinacije, održavanja hladnog lanca, rukovanja i manipulacije vakcinama i preostalim količinama vakcina i vođenja evidencije.

5. Obavezna identifikacija vakcinisanih životinja

Veterinarske ambulante dužne su da na gazdinstvu izvrše identifikaciju svih goveda odnosno ovaca koja će biti vakcinisana, a koja nijesu identifikovana, o trošku vlasnika.

Obaveza identifikacije odnosi se i na goveda (starija od 4 mjeseca) a za koje su poznati podaci o porijeklu i ovce koje nijesu identifikovane u skladu sa zakonom, nakon čega se vrši njihova vakcinacija.

Veterinarske ambulante koje sprovedu vakcinaciju dužne su da prije vakcinacije:

- izvrše pregled svih goveda i ovaca na gazdinstvu, utvrde stvarni broj goveda i ovaca na gazdinstvu u odnosu na podatke o broju goveda i ovaca iz elektronske baze podataka-izvod Podaci o imanju za svako gazdinstvo pojedinačno;
- identifikuju sva goveda i ovce na gazdinstvu koja nijesu identifikovana, a koja podliježu vakcinaciji, u skladu sa ovom tačkom,
- ukoliko je kod goveda jedna ušna markica izgubljena ili uništena, a druga se nalazi na životinji, vlasnika uputiti da je dužan da podnese zahtjev za izdavanje duplikata ušne markice, a životinju vakcinisati;
- ukoliko su obje ušne markice za identifikaciju goveda izgubljene ili uništene, identitet životinje utvrditi na osnovu podataka iz pasoša, istu je potrebno preobilježiti, novi broj ušne markice vezati za stari, a podatke unijeti u elektronsku bazu u roku od 48 sati i dostaviti pismeno obavještenje Upravi o izvršenom preobilježavanju grla;

Za goveda koja su identifikovana, a za koja ne može da se utvrdi porijeklo (nedostaje

obavezno je dostaviti prijavu nadležnom veterinarskom inspektoru i Upravi u pisanoj formi, u roku od 48 sati. Uz prijavu se dostavljaju kopije potvrde/a o vakcinaciji.

Ukoliko se na gazdinstvu utvrdi veći ili manji broj goveda i ovaca u odnosu na podatke iz elektronske baze, veterinarske ambulante su dužne da prije unosa podataka o vakcinaciji izvrše ažuriranje podataka o brojnom stanju životinja na gazdinstvu kako bi broj i identitet životinja u bazi odgovarao broju i identitetu životinja na gazdinstvu.

6. Vakcine koje će se koristiti za vakcinaciju

Za vakcinaciju protiv bolesti plavi jezik kod goveda i ovaca upotrebljavaće se vakcina: *Bluevac – 4G, vakcina koja sadrži inaktivisani virus bolesti plavog jezika, serotip 4, soj BTV-4/SPA-1/2004, suspenzija za injekciju za ovce i goveda, proizvođač CZ Veterinaria S.A., Španija.*

Prema podacima proizvođača, ne postoje dostupni podaci o neškodljivosti i djelotvornosti vakcine kada se primjenjuje sa bilo kojim drugim veterinarsko-medicinskim proizvodom. Dozvoljeno je vakcinisati samo zdrave životinje. Karenca nakon primjene vakcine iznosi nula dana.

7. Trajanje kampanje vakcinacije

Planirani datum početka vakcinacije je 2. april 2019. godine, s tim da vakcinaciju goveda treba završiti za tri nedjelje.

Nakon prve vakcinacije potrebno je Upravi dostaviti izvještaj o ukupnom broju vakcinisanih goveda, broju goveda koja su jednokratno vakcinisana i broju goveda koja podliježu dvokratnoj vakcinaciji. Na osnovu ovog izvještaja, podnosi se zahtjev za dodjelu dodatnih količina vakcine za drugu vakcinaciju goveda.

Vakcinacija drugom dozom vakcine, gdje je potrebno (goveda koja se prvi put vakcinišu u 2019. godini), vrši se po isteku najmanje četiri nedjelje nakon prve vakcinacije i treba da se završi u roku od dvije nedjelje.

Jednokratna vakcinacija ovaca zapoćeće 02.04.2019. godine.

Ukoliko vlasnik goveda i ovaca odbije sprovođenje vakcinacije i/ili identifikaciju neobilježenih goveda i ovaca, veterinar je dužan o tome odmah obavijestiti nadležnog službenog veterinara na obrascu koji sačinjava Uprava.

U slučaju izbijanja bolesti plavi jezik, a u cilju što bržeg i efikasnijeg sprovođenja vakcinacije, obezbijediće se po potrebi i pomoć u ljudstvu (veterinari i veterinarski tehničari iz veterinarskih ambulanta iz drugih epizootioloških područja) uz prethodno obavješćavanje UBHVFP.

8. Stupanje na snagu i trajanje vakcinacije

Ovaj program primjenjivaće se od 1. aprila 2019. do 31. decembra 2019. godine.

